

УДК 342.9

МИХАЛЬСЬКИЙ О.О.

СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ПРОТИДІЇ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

У статті, на основі аналізу наукових поглядів учених і норм чинного законодавства України, розглянуто зміст державно-правового механізму протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності. Наголошено на тому, що регулювання державно-правової протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності забезпечується за допомогою юридичних конструкцій і процедур, які передбачено різними нормативними актами.

Ключові слова: інтелектуальна власність, протидія правопорушенням, правовий захист, нормативно-правовий акт.

В статье, на основе анализа научных взглядов ученых и норм действующего законодательства Украины, рассмотрено содержание государственно-правового механизма противодействия правонарушениям в сфере интеллектуальной собственности. Отмечено, что регулирование государственно-правового противодействия правонарушениям в сфере интеллектуальной собственности обеспечивается с помощью юридических конструкций и процедур, предусмотренных различными нормативными актами.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, противодействие правонарушениям, правовая защита, нормативно-правовой акт.

In the article, on the basis of the analysis of scientific views of scientists and norms of the current legislation of Ukraine, the content of the state-legal mechanism of counteracting an offense in the field of intellectual property in Ukraine is considered. It was emphasized that the regulation of state-legal counteraction to an offense in the field of intellectual property is ensured by means of legal structures and procedures, which are provided by various normative acts.

Key words: intellectual property, counteraction to offense, legal protection, normative-legal act.

Вступ. Конституція України проголосила створення нових демократичних цінностей, що стало потужним поштовхом для розбудови державності нашої країни. Окрім того, велике значення також має динамічний процес євроінтеграції, який зумовив зміну багатьох сфер суспільного буття. Сьогодні Україна все більше переймає західну модель розвитку, що, безперечно, є позитивним чинником. Але реформування держави загалом та її окремих елементів вимагає наявності ефективного механізму протидії правопорушенням у тих чи інших сферах діяльності суспільства, прикладом чого є галузь інтелектуальної власності. Не є новим той факт, що право інтелектуальної власності в Україні сьогодні існує виключно «на папері». Інакше кажучи, нормативна основа даного інституту в нашій державі розроблена, що не можна сказати про порядок його реалізації та захисту. Окремі аспекти явища протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності можна знайти в різних галузях права. У сукупності вони мають працювати як цілісний механізм, ефективна робота якого повинна адаптувати правовідносини відповідної сфери для їх подальшого «перетворення» з урахуванням європейських тенденцій регулювання інституту інтелектуальної власності. Тому ми вважаємо за доцільне виділити сутність і зміст функціонування такого державно-правового механізму захисту вказаного інституту, оскільки він має велике значення для розвитку українського суспільства.

© МИХАЛЬСЬКИЙ О.О. – завідувач лабораторії товарознавчих досліджень та досліджень об'єктів інтелектуальної власності (Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені заслуженого професора М.С. Бокаріуса)

Постановка завдання. Метою статті є визначення сутності та змісту державно-правового механізму протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності.

Результати дослідження. Право інтелектуальної власності завжди перебувало в центрі уваги багатьох науковців, які є представниками різних галузей права. Наприклад, сутність цього інституту досліджували такі вчені, як: Ю. Коношенко, В. Боковня, В. Василенко, Б. Гук, В. Іващенко, С. Тростіна, С. Тараненко й інші. Окремі аспекти нормативно-правового регулювання права інтелектуальної власності вивчали В. Базилевич, І. Невінчаний, Т. Голубєва, А. Чухно й А. Прохоров. Якщо брати до уваги конкретно механізм захисту права інтелектуальної власності, то він був об'єктом дослідження В. Мусяки, В. Крижної, В. Дахна, О. Підпригори, О. Мельника, Н. МIRONENKA, В. Жукова й інших. Водночас варто звернути увагу на те, що навіть за наявності значної кількості наукових досліджень, сутність і зміст державно-правового механізму протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності належним чином не висвітлювалися.

Аналіз досліджуваної в статті проблематики необхідно починати з розроблення та визначення права інтелектуальної власності як самостійного юридичного явища. Безперечно, основою зазначеного інституту є положення Конституції України, а саме, ст. 54, в якій зазначено, що кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової та технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності [1]. Вагомим недоліком представленої норми Основного закону є те, що вона належним чином не розкриває сутність явища інтелектуальної власності загалом. Дану прогалину заповнюють норми інших нормативних актів, а також доктринальні погляди науковців стосовно цієї проблематики. Варто зазначити, що термін «інтелектуальна власність», на думку О. Підпригори, можна розглядати у двох напрямках: як цивільно-правовий інститут і як сукупність суб'єктивних прав творця на результат його творчої діяльності. Відповідно до цієї концепції, право інтелектуальної власності з погляду цивільно-правового інституту є сукупністю правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, оформлення, використання й охорони результатів інтелектуальної діяльності людей. У свою чергу, суб'єктивне право інтелектуальної власності є правом його суб'єкта на володіння, користування і розпорядження належним йому відповідно до закону результатом інтелектуальної діяльності [2, с. 155]. Однак існують також інші погляди на вказану проблематику в сучасному науковому полі України. Зокрема, В. Базилевич вважає, що інтелектуальна власність як результат розумової творчої діяльності є багатоаспектною, складною категорією, яка привертає все більшу увагу науковців за умов гуманізації та соціалізації економічного розвитку провідних держав світу [3; 4]. Дещо по-іншому розглядає категорію П. Цибульов, який доводить, що інтелектуальна власність – це закріплене законом право на результати інтелектуальної діяльності у виробничій, науковій, літературній і художній сферах [3, с. 18]. С. Гордієнко, проаналізувавши значну кількість наукової літератури та першоджерел, інтелектуальну власність пропонує розуміти як матеріалізовані чи нематеріальні нові знання, які належать юридичній чи фізичній особі [5; 3, с. 18]. Влучної думки у своїх наукових працях доходить І. Новікова, яка розглядає досліджуваний у статті інститут як сукупність відповідних правил, нормативно-правових положень, засад, що регулюють соціально-економічні й організаційно-правові відносини, які складаються в процесі створення і використання продукту інтелектуальної праці [6].

Незважаючи на існування багатьох наукових визначень явища інтелектуальної власності, усі доктринальні погляди ґрунтуються на положеннях чинного законодавства, які регулюють роботу представленою явища. Правові норми, в яких закріплено основи цього інституту, наявні в багатьох міжнародних актах і національних документах, ключове місце серед яких посідає Цивільний кодекс України (далі – ЦК). Інтелектуальній власності присвячено цілу главу чинного ЦК, у ст. 418 якої дається визначення цього інституту. Відповідно до цієї норми, інтелектуальна власність – це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений ЦК та іншим законом [7]. Окрім того, право інтелектуальної власності є непорушним. Ніхто не може бути позбавлений права інтелектуальної власності чи обмежений у його здійсненні, крім випадків, передбачених законом. Відповідно до тієї ж норми ЦК, інститут має власну структуру, головними елементами якої є:

- 1) особисті немайнові права інтелектуальної власності;
- 2) майнові права інтелектуальної власності [7].

Більш розширену модель структури інтелектуальної власності представлено в Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності від 14 липня 1967 р., в якій говориться, що «интеллектуальная собственность включает права, относящиеся к:

- 1) литературным, художественным и научным произведениям;
- 2) исполнительской деятельности артистов, звукозаписи, радио- и телевизионным передачам;
- 3) изобретениям во всех областях человеческой деятельности, научным открытиям;
- 4) промышленным образцам;
- 5) товарным знакам, знакам обслуживания, фирменным наименованиям и коммерческим обозначениям;
- 6) защите против недобросовестной конкуренции, а также все другие права, относящиеся к интеллектуальной деятельности в производственной, научной, литературной и художественной областях» [8].

Інакше кажучи, система інтелектуальної власності відповідно до положень Конвенції пов'язана з об'єктами цього явища, склад яких сьогодні є досить широким. Їх виключний перелік представлено в ст. 420 ЦК. Відповідно до положень цієї норми, об'єктами права інтелектуальної власності є: літературні та художні твори; комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних); виконання; фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення; наукові відкриття; винаходи, корисні моделі, промислові зразки; компонування (топографії) інтегральних мікросхем; раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин; комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення; комерційні тасмниці [7].

Отже, враховуючи всі представлені відомості, ми можемо зробити висновок про те, що інтелектуальна власність – це комплекс непорушних прав відповідних суб'єктів на об'єкти, які є результатом діяльності творчого або розумового характеру. Дане явище наділено відповідною структурою та спеціальною нормативною базою. Факт закріплення інтелектуальної власності на законодавчому рівні доводить існування механізму протидії явищам, які порушують нормальну дію вказаного інституту.

Варто зазначити, що питання правового захисту є пріоритетним у всіх наявних в Україні галузях права. Але в даному разі виникає логічне питання, що собою являє державно-правовий захист у його класичному вигляді? Ми вважаємо, що державно-правовий захист – це система правових методів, заходів і способів, якими забезпечується нормальний процес реалізації відповідних прав. Дещо схоже визначення цього юридичного явища надає у своїх працях М. Малейн. На його думку, правовий захист – це система юридичних норм, які спрямовані на запобігання правопорушенням і ліквідацію їх наслідків [9; 10, с. 142]. У будь-якому разі таке явище забезпечується державою, оскільки його фактична реалізація являє собою законодавчо визначену процедуру. Якщо взяти до уваги особливості сфери інтелектуальної власності, то в даному разі захист є системою норм, які забезпечують охорону прав інтелектуальної власності, тобто протидіють правопорушенням. Вони існують у положеннях офіційних документів, якими регламентовано їх застосування. Отже, на сучасному етапі протидію правопорушенням у сфері інтелектуальної власності можна охарактеризувати як складну діяльність, яка потребує вдосконалення й реалізації комплексу невідкладних заходів як із боку влади, так і з боку суспільства [11, с. 49].

Проаналізувавши чинне законодавство, ми дійшли висновку про те, що державно-правовий механізм протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності має трирівневу систему, яка охоплює:

- цивільно-правовий захист;
- адміністративно-правовий захист;
- кримінально-правовий захист.

Інакше кажучи, держава забезпечує протидію правопорушенням, які виникають у сфері інтелектуальної власності, шляхом закріплення спеціальних норм у різних галузях права.

Перший елемент вказаного механізму являє собою сукупність цивільно-правових норм, які дозволяють суб'єктам захистити свої визначені законом можливості. Варто зауважити, що даний рівень протидії існує у сфері приватних відносин, які ґрунтуються на засадах рівності та диспозитивної. У чинному ЦК наявна ціла низка норм, що входять у структуру механізму протидії порушенням права інтелектуальної власності. Так, у гл. 35 зазначається, що суб'єкти права інтелектуальної власності мають право:

– по-перше, перешкоджати будь-якому посягання на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця об'єкта права інтелектуальної власності;

– по-друге, перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, зокрема й забороняти таке використання [7].

Крім того, ЦК визначає дві групи способів захисту порушених правомочностей, а саме: загальну та спеціальну. Першу групу становлять способи, визначені ст. 16 вказаного нормативного акта, а саме:

- 1) визнання права;
- 2) визнання правочину недійсним;
- 3) припинення дії, яка порушує право;
- 4) відновлення становища, яке існувало до порушення;
- 5) примусове виконання обов'язку в натурі;
- 6) зміна правовідношення;
- 7) припинення правовідношення;
- 8) відшкодування збитків та інші способи компенсації майнової шкоди;
- 9) компенсація моральної (немайнової) шкоди;
- 10) визнання незаконними рішення, дії чи бездіяльність органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб [7].

Як ми вже зазначали, існують також особливі способи захисту права інтелектуальної власності. Тобто вони характеризуються специфічними умовами застосування. Ст. 432 ЦК визначає, що суд у випадках та порядку, встановлених законом, може постановити рішення, зокрема, про:

- 1) вжиття негайних заходів щодо запобігання порушенню права інтелектуальної власності та збереження відповідних доказів;
- 2) зупинення пропуску через митний кордон України товарів, імпорт чи експорт яких здійснюється з порушенням права інтелектуальної власності;
- 3) вилучення із цивільного обороту товарів, виготовлених або введених у цивільний оборот із порушенням права інтелектуальної власності та знищення таких товарів;
- 4) вилучення із цивільного обороту матеріалів і знарядь, які використовувалися переважно для виготовлення товарів із порушенням права інтелектуальної власності, або вилучення та знищення таких матеріалів і знарядь;
- 5) застосування разового грошового стягнення замість відшкодування збитків за неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності. Розмір стягнення визначається відповідно до закону з урахуванням вини особи та інших обставин, що мають істотне значення;
- 6) опублікування в засобах масової інформації відомостей про порушення права інтелектуальної власності та змісту судового рішення щодо такого порушення [7].

Отже, цивільно-правовий елемент механізму протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності є комплекс первинних способів захисту, застосування яких можливе в контексті приватно-правових відносин. Однак правопорушення можуть завдати різну за своїм об'ємом та небезпечністю шкоду. Тобто якщо дії суб'єктів виходять за межі цивільно-правових відносин, то застосовується адміністративно-правовий чи кримінальний механізм юридичної протидії. У даному разі йдеться про суспільно небезпечні діяння.

Першим необхідно розглядати елемент адміністративної протидії або ж адміністративного захисту правовідносин, які виникають у сфері інтелектуальної власності. Реалізація цього механізму протидії забезпечується відповідно до:

– Кодексу України про адміністративні правопорушення (ст. ст. 51–2, 164–3, 164–9, 164–13);

– Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»;

– Митного кодексу України [3, с. 180].

Варто зазначити, що адміністративно-правова протидія відрізняється від механізму захисту в цивільному праві. Існує декілька головних особливостей:

– по-перше, адміністративно-правова протидія ґрунтується на засадах імперативності та підпорядкованості, тобто нерівності сторін і владному велінні держави в особі уповноважених органів;

– по-друге, цивільно-правовий захист застосовується для компенсації шкоди конкретній стороні. Адміністративний порядок передбачає відповідальність безпосередньо перед державою та суспільством;

– по-третє, адміністративні правопорушення у сфері інтелектуальної власності характеризуються суспільною небезпекою.

Безперечно, найбільш ефективним засобом захисту в контексті адміністративного елемента протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності є положення Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП). Зокрема, у ст. 51–2 даного акта передбачено відповідальність за незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності (літературного чи художнього твору, їх виконання, фонограми, передачі організації мовлення, комп'ютерної програми, бази даних, наукового відкриття, винаходу, корисної моделі, промислового зразка, знака для товарів і послуг, топографії інтегральної мікросхеми, раціоналізаторської пропозиції, сорту рослин тощо), привласнення авторства на такий об'єкт або інше умисне порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності, що охороняється законом [12]. Інші положення КУпАП не визначають відповідальність за фактом незаконного використання об'єктів інтелектуальної власності, але в них містяться норми щодо інших, «суміжних» правопорушень. Наприклад, ст. 164–3 передбачає застосування відповідних юридичних санкцій за недобросовісну конкуренцію, тобто: незаконне копіювання форми, упаковки, зовнішнього оформлення, а також імітацію, копіювання, пряме відтворення товару іншого підприємця, самовільне використання його імені тощо. Ст. 164–9 містить положення щодо незаконного розповсюдження примірників баз даних, упаковки яких не марковані контрольними марками або марковані контрольними марками, що мають серію чи містять інформацію, які не відповідають носію цього примірника. У нормі ст. 164–13 передбачено відповідальність за порушення законодавства про імпортування та експортування лазерних дисків, систем зчитування та сировини для їх виготовлення [12].

Певні стягнення також передбачено в Законі України «Про захист від недобросовісної конкуренції» за такі дії суб'єкта правопорушення:

- неправомірне використання чужого імені, фірмового найменування, торговельної марки;
- введення в цивільний обіг під своїм позначенням товарів іншого виробника;
- відтворення зовнішнього вигляду виробу іншого суб'єкта господарювання (підприємця) і введення цього виробу в цивільний обіг без однозначного зазначення виробника копії, що може призвести до змішування з діяльністю іншого суб'єкта господарювання (підприємця)
- здійснення реклами, яка містить порівняння з товарами, роботами, послугами або діяльністю іншого суб'єкта господарювання (підприємця).
- неправомірне збирання, розголошення і використання комерційної таємниці [13; 3, с.187].

Головним владним суб'єктом у таких правовідносинах є Антимонопольний комітет України, який накладає стягнення на порушників законодавства щодо недобросовісної конкуренції.

Вагомим нормативним елементом адміністративної протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності є положення Митного кодексу України (далі – МК). Нормативний акт передбачає можливість реєстрації об'єктів інтелектуальної власності на вимогу їх володільців, що надалі гарантує їх захист. Якщо орган доходів і зборів на підставі даних митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, виявляє ознаки порушення прав інтелектуальної власності щодо товарів, пред'явлених до митного контролю та митного оформлення, їх митне оформлення призупиняється, а товари підлягають розміщенню на складі цього органу [14].

Незважаючи на наявність адміністративно-правових норм протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності, законодавець також створив кримінальний буфер захисту сфери інтелектуальної власності. Предметом цього механізму протидії є порушення, що характеризуються найбільшою суспільною небезпекою, тобто злочини. Їх перелік можна знайти в р. V Кримінального кодексу України (далі – ККУ). Відповідальність за порушення у сфері інтелектуальної власності передбачено ст. ст. 176, 177 зазначеного нормативного акта. Перша стаття передбачає діяння, яке виражається:

- у незаконному відтворенні, розповсюдженні творів науки, літератури і мистецтва, комп'ютерних програм і баз даних;
- у незаконному відтворенні, розповсюдженні виконані, фонограм, відеограм і програм мовлення, їх незаконному тиражуванні та розповсюдженні на аудіо- та відеокасетах, дискетах, інших носіях інформації;
- в інших умисних порушеннях авторського права і суміжних прав, якщо такими було завдано матеріальну шкоду в значному, великому або особливо великому розмірі [15].

Порушення прав на інші об'єкти інтелектуальної власності зазначено в ст. 177 ККУ. Зокрема, у даній нормі закріплено відповідальність за незаконне використання винаходу, корисної моделі, промислового зразка, топографії інтегральної мікросхеми, сорту рослин, раціоналізаторської пропозиції, привласнення авторства на них, або інше умисне порушення права на ці об'єкти, якщо це завдало матеріальної шкоди в значному розмірі [15]. Отже, представлені норми ККУ є найбільш визначним елементом механізму державно-правової протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності. Водночас не варто відкидати факт ефективності схожих інститутів захисту в адміністративній і цивільній галузі відповідно.

Висновки. У ключі вищезазначеного ми дійшли певних висновків стосовно проблематики державно-правової протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності.

1. Інтелектуальна власність є специфічним інститутом або сукупністю правових норм, якими регулюється взаємодія суб'єктів творчої, інтелектуальної роботи з об'єктами, які були створені внаслідок такої праці.

2. Інститут інтелектуальної власності є структурованим і містить два головних елементи: особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності.

3. Механізм протидії правопорушення у сфері інтелектуальної власності одночасно існує в декількох галузях права, що говорить про його системність. Частинами державно-правового захисту є відповідні інститути в цивільній, адміністративній і кримінальній галузях.

4. Регулювання державно-правової протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності забезпечується за допомогою юридичних конструкцій та процедур, які передбачено різними нормативними актами.

5. Цивільно-правова протидія правопорушенням у сфері інтелектуальної власності ґрунтується на засадах рівності та диспозитивності. Якщо ми говоримо про кримінальний і адміністративний елементи, то тут ключовими особливостями є виняткова воля держави та певний ступінь суспільної небезпеки відповідних діянь.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон від 28 червня 1996р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Підпригора О.А., Підпригора О.О. Право інтелектуальної власності України : [навч. посібник для студентів юрид. вузів і фак. ун-тів] / О.А. Підпригора, О.О. Підпригора. – К. : Юрінком-Інтер, 1998. – 648 с.
3. Інтелектуальна власність : [навчальний посібник для студ. вищих навч. закладів] / В. Боковня, В. Василенко, Б. Гук, В. Іващенко, Ю. Кононенко, С. Корновенко, О. Кульбашна, О. Тараненко, С. Тараненко, С. Тростіна. – Черкаси : Ю. Чабаненко, 2014. – 452 с.
4. Базилевич В., Ільїн В. Інтелектуальна власність : креативи метафізичного пошуку / В. Базилевич, В. Ільїн. – К., 2008. – 687 с.
5. Гордієнко С. Пізнання сфери захисту інтелектуальної власності в Україні : методологічні проблеми / С. Гордієнко. – К., 2008. – 140 с.
6. Новікова І. Інститут інтелектуальної власності та його роль у розвитку ВНЗ / І. Новікова // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – К. : Прінт-Сервіс, 2011. – С. 73 – 76.
7. Цивільний кодекс України : Кодекс від 16 січня 2003 р. № 435–IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № № 40–44. – Ст. 356.
8. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності : Конвенція, міжнародний документ від 14 липня 1967 р.
9. Легенченко М. Поняття охорони і захисту права та їх співвідношення / М. Легенченко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Випуск 6–1. – Том 1. – С. 169–172.
10. Малєин М. Гражданский закон и права личности в СРСР / М. Малєин. – М., 1981. – 192 с.
11. Чернишова О. Стан та перспективи подальшого вдосконалення протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності // О. Чернишова // Південноукраїнський правничий часопис. – 2014. – № 3. – С. 48–51.
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Кодекс від 7 грудня 1984 р. № 8073–Х // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
13. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон від 7 червня 1996 р. № 236/96 – ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – Ст. 164.

14. Митний кодекс України : Кодекс від 13 березня 2012 р. № 4495–VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № № 44–48. – Ст. 552.

15. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. Азаров, В. Гришук, А. Савченко та ін. ; за заг. ред. О. Джужі, А. Савченка, В. Чернєя. – К. : Юрінком-Інтер. – 2016. – 1064 с.

УДК 342.951:659.1

НІКУЛІН В.А.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАДАННЯ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ РОЗМІЩЕННЯМ ЗОВНІШНЬОЇ РЕКЛАМИ

У статті проаналізовані актуальні проблеми надання органами місцевого самоврядування адміністративних послуг щодо внесення змін у дозвіл на розміщення зовнішньої реклами, його переоформлення, продовження строку дії та видачі дублікатів. Спираючись на практичний досвід реалізації положень чинних нормативно-правових актів, що регулюють порушені питання, запропоновані конкретні зміни до законодавства України про рекламу.

Ключові слова: адміністративна послуга, органи місцевого самоврядування, переоформлення, дублікат, продовження строку дії.

В статье проанализированы актуальные проблемы предоставления органами местного самоуправления административных услуг по внесению изменений в разрешение на размещение наружной рекламы, его переоформление, продление срока действия и выдачи дубликатов. Опираясь на практический опыт реализации положений действующих нормативно-правовых актов, регулирующих затронутые вопросы, предложены конкретные изменения в законодательство Украины о рекламе.

Ключевые слова: административная услуга, органы местного самоуправления, переоформление, дубликат, продление срока действия.

The article analyzes the actual problems of the provision by local governments of administrative services for making changes to the permission to place outdoor advertising, its reissuing, extending the validity period and issuing duplicates. Drawing on the practical experience of implementing the provisions of the existing regulatory and legal acts that regulate the issues raised, specific changes were proposed in Ukrainian legislation on advertising.

Key words: administrative service, local self-government bodies, re-registration, duplicate, extension of validity.

Вступ. Нині Україна стоїть на порозі історичних змін, оскільки обрала європейський вектор розвитку, прагне стати повноправним членом Європейського Союзу. Однак заради досягнення цієї мети Україні необхідно зробити багато кроків у різних сферах суспільного й політичного життя, зокрема створити основу для надання якісних адміністративних послуг.

Реклама суттєво впливає на економіку, соціально-політичні процеси в суспільстві, морально-психологічний стан людей тощо. Вона має бути чітко врегульована з боку держави та суспільства, тому необхідно розглянути сучасні проблеми надання органами місцевого самоврядування адміністративних послуг щодо внесення змін у дозвіл на розміщення зовнішньої реклами, його переоформлення, продовження строку дії та видачі дублікатів.

© НІКУЛІН В.А. – начальник відділу реклами (Департамент контролю Харківської міської ради)